

BMK. I.

6612^a

1632

R. M. K. T.

612a

(Utolso' lev. sehlit, külonben teljes.)

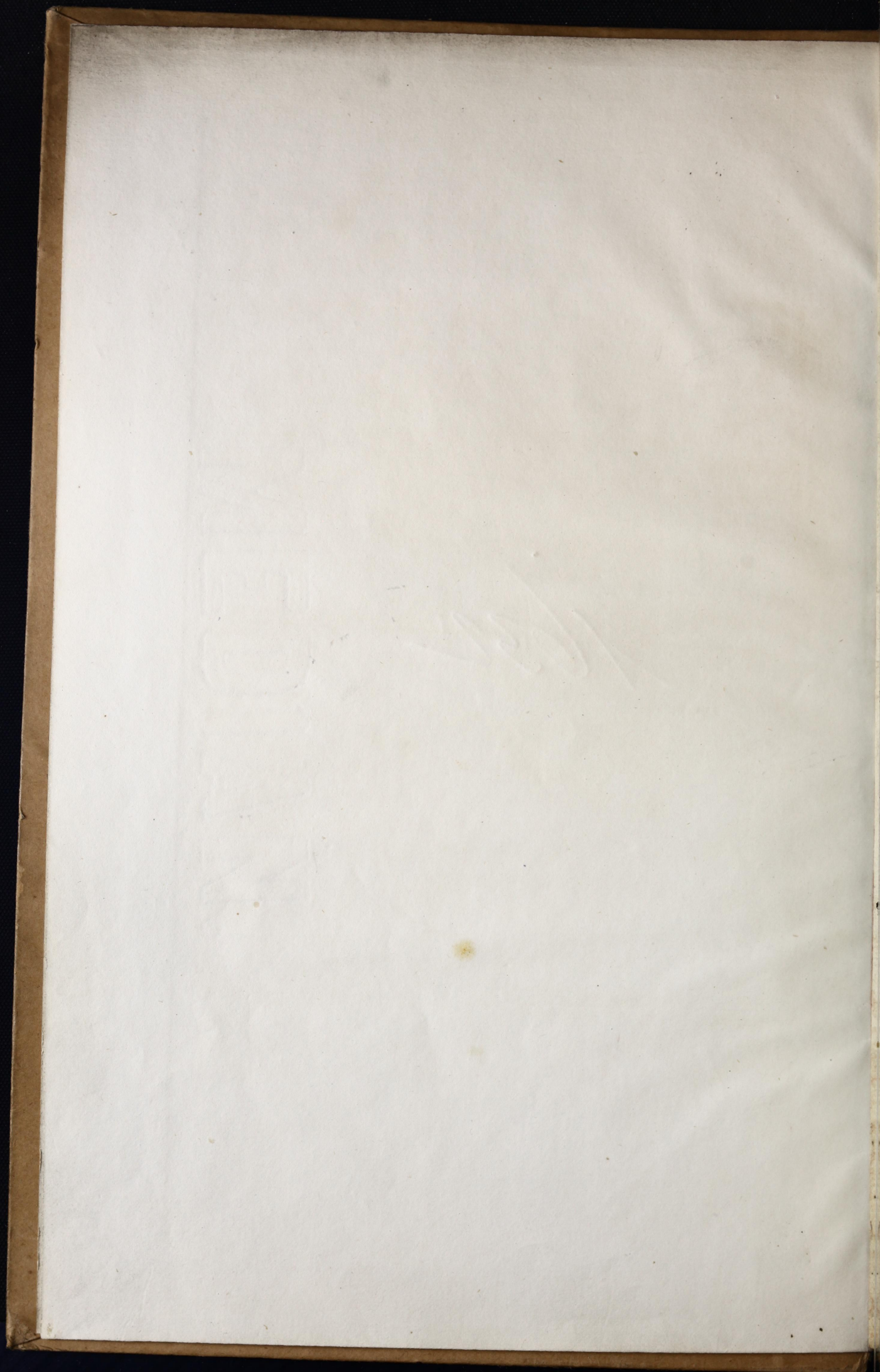
1632

NOS **G**E-
NORGIVS
RAKOCZI
 DEI GRATIA PRIN-
 CEPS TRANYLVA-
 NIÆ, PARTIVM REG-
 NII HVNGARIÆ DOMI-
 NVS SICVLORVM,
 COMES &c.

MEMORIA comendamus tenore
 præsentium, significantes quibus expedit
 universis: Quòd Spectabiles, Magnifici,
 Generosi, Egregij, & Nobiles, cæteri; universi Status
 & Ordines trium nationum Regni nostri Transilvaniæ,
 & partium Regni Hungariæ eidem añexarum, in Gene-
 ralibus eorum Comitiiis, ad diem primum Mensis Maij
 Anni Domini Millesimi Sexentesimi, Trigesimisecondi,
 in Civitate nostra ALBA-IVLIA, ex edicto nostro cele-
 bratis, congregati, exhibuerunt nobis & præsentaverunt
 quosdam infra scriptos Articulos, in eisdem Comitiiis pa-
 ribus ipsorum votis, & unanimi consensu conclusos; Su-
 plicantes Nobis humilimè, ut nos universos eos Artic-
 los, omniaq; & singula in eisdem contenta, ratos, gratos
 acceptaq; habentes, benignè, approbare, ratificareq;
 dignaremur. Quorum quidem Articulorum tenor talis
 est.

NOS **G**E-
RORGIVS
RAKOCZI
 DEI GRATIA PRIN-
 CEPS TRANYLVA-
 NIÆ, PARTIVM REG-
 NII HVNGARIÆ DOMI-
 NVS SICVLORVM,
 COMES &c.

MEMORIA comendamus tenore
 præsentium, significantes quibus expedit
 universis: Quòd Spectabiles, Magnifici,
 Generosi, Egregij, & Nobiles, cæteri; universi Status
 & Ordines trium nationum Regni nostri Transilvaniæ,
 & partium Regni Hungariæ eidem añexarum, in Gene-
 ralibus eorum Comitiiis, ad diem primum Mensis Maij
 Anni Domini Millesimi Sexcentissimi, Trigesimisecondi,
 in Civitate nostra ALBA-IVLIA, ex edicto nostro cele-
 bratis, congregati, exhibuerunt nobis & præsentaverunt
 quosdam infra scriptos Articulos, in eisdem Comitiiis pa-
 ribus ipsorum votis, & unanimi consensu conclusos; Su-
 plicantes Nobis humilimè, ut nos univerlos eos Artic-
 los, omniaq; & singula in eisdem contenta, ratos, gratos
 acceptaq; habentes, benignè, approbare, ratificareq;
 dignaremur. Quorum quidem Articulorum tenor talis
 est.

ARTiculi Dominorum Regnicolarum Trium nationum Regni Transylvania, Et partium Hungariae eidem annexarum, in Generalibus eorum Comitibus Albae Juliae ad Diem primum Maij. Anni 1632. indictis, celebratis conclusi.

ME G tapasztalhatóképpen vészszúk eszünkben Kegyelmes Vrunck, az Nagyságod reánk való kegyes Atyai gondviselését; holott Nagyságod minden szorgalmatos indulatoktól viseltetvén, ekkediglen szegény hazánkat sok fel háborodot állapotiban csendesen és békecséggessen gubernálta, és ez után-is akaria gubernálni; Mi-is Nagyságodnak ilyen nagy gondviselésért, és szegény hazánkhoz, Nemzetünkhöz való szorgalmatosfágáért örökké való hála-adással és szolgálattal tarrozunk.

Könyörgünk Nagyságodnak, mint Kímes Vruncknak, Fejedelmünknek, hogy Nagyságod ennek utána-is azon Atyai Kímes gondviselését minden külső és belső dolgainkban *sine intermissione continuállyá*; Kire az Vri Istén Nagyságodnak erőt seggesseget szolgálratván, Mi-is tellyes életünkben fejenként szolgálhassuk meg Nagyságodnak mint Kímes Vruncknak.

Articulus Primus.

Az Latrok Persecutioiának modalitása végeztetik.

MI Vel Kegyelmes Vrunck ez Országban az latrok igen megszorodtanak, végeztük egész Országul, három Nemzetül, hogy az Vicè Ispánok mellé minden Vármegyékben és Székekben, egy egy *Authoritativus* embert rendelyenek, és az maga mellé elégedendő Nemes embert végyen; ha kívántatik falukat-is; s-az hol az latroknak gyülekezeteket értik, azokra az helyekre ki mennyenek. Nem *obstálván* akarmelly Fő Vri és Nemes renden való ember jószága: Az honnat penigh meghindittyák, és más Vármegyékben avagy Székekben találának menni, ott-is szabadon *persequálhassak*, mind addig az mig *comprehendaltarnak*.

Az Székelységen, az Vice Tisztek tartozzanak, két avagy három száz embertis melléick felvenni, és mind az Székelységen s-mind az Vármegyéken, az kiket az tisztek fel akarnak venni, tartózzanak *sub pœna quingenta*.

gentorum florenorum fel kelni. Hasonlóképpen az Szaáz Vraink f- atyáinkfiai-is, ha kívántatik adgyanak elégedendő gyalogot melléie; ha mely faluban meg bizonyosodik, hogy az latrokbá mentenek volna, hittel-is meg tudván az birot harmad magával meg kel büntetni. Az Latornak-is felésegét gyermekét meg kel fogni. és büntetni. Az mely Falusi birák és kenézek az latrokat faluiokban hadgyák járni, f-meg nem fogyák, avagy haragnak félen verésére fel nem kelnek. Az olyan falusi biro és kenéz harmadmagával nyársoltassék fel, és az falu-is két száz forinton convincáltassék.

Articulus Secundus.

Az kapu szám után való adónak administralása végeztetik.

LATván Kegyelmes Vrunk, és szemünk előtt viselvén szegénységinknek mostani nagy infegbē való létét az buzátlan-
ság miat el annyira, hogy némelleyek koldulátra iutottak, né-
melleyek el budostak, annyira hogy tudgya csak az Isten mint
tengetik lengetik magokat; ellenben ímet; Vélzük eszünkbe
Nagyságodnak-is, sok külömb külömb féle *Erogatioira* való
expensait; hogy azért az menyire elérkezhetünk Nagyságodnak is
meg ne fogyatkozzunk, igitünk ez esztendőbéli két adozásra
kaputul husz forintot, felét *ad festum Assumptionis Beatae Mariae Virgi-
nis*, felét vizont *ad festum Conversionis Beati Pauli Apostoli. Anno se-
quen. ad futurū* az Nagyságod tárházában bé szolgáltatni. Az szaáz
Vraink és Atyáinkfiai-is az Székelységgel egyetemben, kiknek a
Vármegyéken jofszágok vagyon, egy tereh viselésre igitik ma-
gokat. Az Lugos és lenő építésére igitünk kaputól egy forin-
tot az *partiumokon* kívül, mivel ő kñek annélkül is *præstallják* az
gratuitus labort Nagyságodnak könyörgünk legyē *contentus* véle.
Annak-is *perceptioiára* rendellyen oly embert Nagyságod hogy
más *usu*fra ne convertáltassék.

Articulus Tertius.

*Hogy az mely szám adó szolgák Ratioiokat el nem igazították
el igazítsák végeztetik.*

KEGyelmes Vrunk, az mely szám adó szolgák Ratioiokat el

nem igazították, ez el mult 1631. esztendőbeli Articulus szerint tartozzanak *Ratioio*kat el igazítani és számot adni, csak hogy az kik nem *contumacia ducti*, hanem egyéb okok miat *præpediáltattak* [- *Rationabilis excusatio*ok vagyón. Végesztük hogy Nagyságod-is azoknak bizonyos *Terminust præfigallyon Replicatio*kra ki bocsássa, és ha kik ádosla maradnak azoknak-is egy bizonyos *terminust* hadgyon; Adigh pedig se személyekben, se marhaiokban és jószágokban meg ne bántodgyanak; Az kik pedig *Ratioio*kat igazíthattyák, azoknak hogy *Extractus*okat *subscribálni* és ki adatni igiri Nagyságod, megfölgallyuk Nagyságodnak.

Articulus quartus.

Hogy az Vice Ispánok és Szólga Birák, az adó szedéskor jemi illetlen dolgot ne cselekedgyenek végeztetik.

AZ mely Vice Ispánok vagy szólga birák, az adó szedésakor ha valakiken valami illetlen dolgokat cselekeznek, *comperta rei veritate* két száz forinton *convincáltassanak*:

Articulus quintus.

Az Áros embereknek áruioikrol az el mult 1631. esztendőbeli Articulus observáltassék végeztetik.

AZ Kereskedő és áros embereknek áruioikrol Kímes Vrunk *observáltassék inviolabiliter* ez el mult 1631. esztendőbeli Articulus: Es ha mely Város birái *Inspectio*a alatt az ellen cselekednének *comperta rei veritate*, az Város Biráit citáltassa *Director* Vram, és ugyan azon Articulusban *specificált pænán* *convincáltassanak*; Az *parciumban* pedig nem az Város birái, hanem az Vice Ispánok és az *Director* legyen az *Inspector*.

Articulus sextus.

Hogy az melytíft viselők az Legitimum Mandatumoknak executioiára ki nem mennek; juxta conten: Decreti meg büntetődgyenek végeztetik.

AZ mely Tíftviselők, avagy Ispánok az *Legitimum mandatumnak executioi*a kinem mennek *eo facto* Nagyságod *Director* által *evocaltatván* büntetődgyenek *iuxta contenta Decreti*.

Az.

Articulus Septimus.

Hogy az mely Vrnak és fő embernek az Császár birodalmában örökös lakások vagyon és ide béióságokat birnak,

Reversalist adgyanak, végeztetik.

AZ mely Vrnak és fő embernek az Császár birodalmában örökös lakások vagyon, ez el mult esztendőbéli Articulusunk szerint *Reversalist*okat meg né adrák; *Ex super abundantia* az Nagyságod Kémségéből is *determinállyuk*, hogy *ad festum beati Iacobi Apostoli proxime affuturum*, adgyák megli *Reversalist*okat, az mint Nagyságod kívánni fogya túlók. *Alioquin procedalhasson* Nagyságod, azon esztendőbéli erről nevezet Articulusunk szerint. Az kik penig ide bé Várakat jószágokat birnak, ide bé való zálogos Nemes ember tilztviselőket tartlanak azokban és *dirigaliassák* jószágokat. Azok-is Nagyságodnak hitefek legyenek.

Articulus octavus.

Hogy az Görögök ez Országban in solitis viis az régi mód

szerint bé jóheffenek, végeztetik.

HOgy az Görögök az régi mód szerint ez országban *in solitis viis* bé jóheffenek, és mindenút ez országban lévő sokadalmakban járhaslanak, és adhaslak marháiokat, végeztük és *concludalruk*, azokra való *provisioia* Nagyságodnak, legyen az Nagyságod Kegyelmeffége.

Articulus nonus.

Hogy az Cancellarián az levelek taxaiában az régi io

usus observaltassék, végeztetik.

HOgy ez után mind a *Maior* és *Minor Cancellarián* az leveleknek *taxaiában* az régi *io usus observaltassék concludáltuk juxta contenta Generalis Decreti.*

Articulus decimus.

Hogy az jóbbagyaknak Reductioiokban az 1623. esztendő-

béli Articulus observaltassék végeztetik.

VEgeztük azt-is, hogy az jóbbagyaknak-is *reductioiokban*, az Nötelen Legényeknek-is hasonlóképpen *observaltassék* az 1623. esztendőbéli Articulus.

Articulus undecimus.

Hogy az paraszt emberek fegyvert ne hordozzanak végeztetik.

LATtyuk azt-is Országul, hogy az parasztilag igen megh fegyveresedet, *concludáltuk* azért egész Országul három Nemzetül, hogy minden Vri, fő, és Nemes renden valók mindennémű jobbágyoktul puskáiokat, szablyáiokat, láncsáiokat, tegzeket elszedgyék; ha kik peniglen el nem szednék; Az Vice Ispánok tartozzanak el venni tőlők. Ez után penig az paraszt embereknek és Olahoknak semminémű fegyvert szabad ne legyen hordozni, az drabontokon, szabadosokon és vadászokon kívül. Az Pálztorok-is viselheslenek képer. Az Városbéli Mives és kereskedő embereket, mind azon által *excipiálván* ebből.

Articulus duodecimus.

Hogy az Eyeli és Nappali őrizés minden helyeken observaltassék végeztetik.

Noha az Vármegyéken és egyéb helyeken-is az Eyeli és nappali őrizés meg hirdettetet: Végeztük azért uyjobban, hogy *inviolabiliter* minden helyeken *observaltassék*; Az egyházi Nemessek-is ebből nem vonogatván magokat. Az mely falu penigh vagy egyházi Nemes ebből vonogatnák magokat, *comperta rei veritate*, az Tilztek tizenkét forintot *exequalhaslanak* *mox & de facto* rayta, *toties quoties* peccalnák.

Articulus decimus tertius

Hogy az mely Vri, fő, és Nemes renden valók, uton járásokban illetlen dolgot cselekeznek citáltassanak.

VEgeztük azt-is, hogy az mely Vri, fő, és Nemes renden valók útakon járnak és az szegénységen Vármegyéken *in genere* valami *potentiát*, avagy egyéb illetlő dolgot cselekeznek, avagy cselekedtenek, *tam de praesen: quam praeteritis & futuris* citáltassanak *ad Generalem Dietam*, és ot *decidaltassék* dolgok.

Articulus decimus quartus.

Hogy az Szamos Vyvári jóság az Vármegye egyességétül el nem vonatik

KEgyelmes Vrunk, hogy Nagyságod az Szamos Vyvári jóságát

szágát, az Vármegye eggyességetül el nem vonza Nagyságodnak megfogállyuk; Vice Ilpán Vrain-is mind az által cselekedgyenek módgyával és illendőképpen.

Articulus Decimus quintus.

Hogy az Nova Donatiók adásában az régi szent Királyok Decretomi observáltassanak.

AZ Nova Donatióknak adásában *concludaltuk*, hogy az régi Sz. Királyok *Decretomi* és arrulegy néhány renden végezet *Articulunk* observáltassanak.

Articulus decimus sextus.

Hogy az Váradi Sessionatus Nemes emberek, és az Város között való differentiarol, Vrunk ó Nagysága deliberatioia maradjon meg.

KEgyelmes Vrunk az Váradi Városban lako *Sessionatus* Nemes emberek és az Város között való *differentiarol* végeztük, hogy az Nagyságod arról való *deliberatioia* és *Decretoma* maradjon meg *in negotio liberi questus*.

Articulus decimus septimus.

Az Váradi Városban lévő Sáros utzáknak megcsinálásáról.

VGyan az Váradi Városban lévő sáros utzáknak futaknak két részét. Végeztük, hogy az Várasí Birák csinállyák meg mivel hogy az Váfar vámot ők vészik fel; harmad részét az Nemesseg és vitezlő rend vegye fel és az csinállyá megh.

Articulus decimus octavus,

Hogy az Bihar-Vármegyében lévő Hayduság Törvények dolgából az Vármegyéhez tartsa magát.

Bihor Vármegyében levő Hayduságnak-is sok *insolentiaiókrol* és *contumaciaiókrol*, hogy Nagyságod egy erős *constitutiot* irasson igen méltónak itillyük lenni. Az törvények dolgából-is, hogy az Vármegyéhez tartsák magokat, az idvőzült Vrunknak idejébéli *constitutio* szerint végeztük és *concludaltuk*.

Articulus decimus nonus.

Hogy az Szörin Vármegyébélieknek Cárán Sebesbe ment jobbágiokat kiadgyák.

KEgyelmes Vrunk, hogy az Szörin Vármegyebéli Atyáncfiai ez előtt hat esztendővel Cáránsebesbe be ment jobbágyokat, *restituáltatni*, igiri, Nagyságodnak meg szolgállyuk; Es ez utá jóblágyakat ne mereszellyék bé fogadni, az 1619. elztendőbéli Articulusbán meg irt pœna alatt.

Articulus vigesimus.

Hogy ugyan az Szörin Vármegyebelieket à Belligeratione Vrunk ó Nagysága immunissá tészti.

VGyan az Szörin Vármegyebéli Atyáncfiai könyörgésekre Kímes Vrunk, hogy őket *à Belligeratione immunissa* tészti, *ea conditione*, hogy Cáránsebest az belső Várral együt építék, Nagyságodnak meg szolgállyuk.

Articulus vigesimus primus

Hogy Huzna Vidéke Szaránd Vármegyéhez incorporáltassék végeztetik,
HOgy Hufzna vidéke Szaránd vármegyéhez *incorporáltassék* az előbbeni végezték szerint. végeztük és *concludáltuk*; Ha peniglen nem akarnák cselekedni. Az Ispánok kényszerítsék az hozzáik való tartásra.

Articulus vigesimus secundus.

Hogy Hunyad Vármegyében jó fő Videkin levő pusztá helyekre senki jobbágyát bé ne fogadgyák.

HOgy Hunyad vármegyékben, jó fő videkin levő pusztá helyekre, hogy senki jobbágyát, az kinek ez Országban ura vagyó bé ne fogadgyák; Ha penigh ekkedig fogadtak volna-is, ki adgyák; hanem akarnák adni, az Ispánok tisztek vesztése alatt reáik mennyenek és *exequálták* végeztük.

Articulus vigesimus tertius.

Hogy az Városokban Nobilitatort Nemesek felől az 1614. esztendőbéli Articulus observáltassék.

MIvel hogy az Városokban sokan akariák magokat Nobilitatni és *eximáltatni*. Végeztük hogy erről *observáltassék*, az 1614. esztendőbéli Medgyesi Articulus.

Articulus vigesimus quartus.

Az Váradi és Debreceni Szür mivesek felől.

Hogy

Hogy az Várad és Debreceni Szűr művelék-is, az szűr szabádon vehessék és ez Országból ki vihessék. Végeztük, az *fiscul*ul vévén meg az szűrt, nem másoktól.

Articulus vigesimus quintus.

Hogy az Prædicátori rendek, mikor szanto Földet perelnek az Ecclesiához az 1620. és 1624. észendőbéli Articulusok observáltasának.

Kegyelmes Vrunk az Prædicátori rendek, mikor valami szántó földet vagy széna rétet perelnek az Ecclesiához: Végeztük, hogy observáltassék ebből-is az 1620. és 1624. észendőben arról emanáltatott Articulusink.

Articulus vigesimus sextus.

Hogy az Székely Terminusok-is szokot ideiekig celebráltasának.

TEmpore termini, hogy az Székely Terminusokat-is szokot ideiekig igéri celebráltatni; Nagyságodnak meg szolgállyuk.

Articulus vigesimus septimus.

Hogy az kik az Vrunk ő Nagysága Salus conduffásával abutálnak érdemek szerint meg bünteti ő Nagysága.

Kegyelmes Vrunk, az kik az Nagyságod Salus conduffásával abutálnak, hogy meg bizonyosodván; Nagyságod érdemek szerint meg bünteti, Nagyságodnak meg szolgállyuk.

Articulus vigesimus octavus.

Hogy az Székelységen senki Nemes ember jobbágyatul öröksége ne legyen, sub pœna 100. florenorum.

Mivel Kínes Vrunk az Székelységen némely szegény Nemes ember jobbágitul, némelyek házokat örökségeket, az Nemes embereknek Prærogatiuák ellen meg vészik; Végeztük, hogy ez után sub pœna quingentorum florenorum, senki jobbágitul örökséget földet ne merészellyen venni.

Articulus Vigesimus nonus.

Hogy az mely Só hordók az kik az Váradgyai Hidon által nem mennek, vámat azoktól ne exigallyanak.

Kegyelmes Vrunk, hogy Nagyságod Kínességéből az Váradgyai

gyai Hidon az kik által nem mennek, főképpen az Só hordók azoktól hogy vámot nem *exigáltat* Nagyságod, meg szolgallyuk Nagyságodnak.

Articulus Tricesimus

Az Harminczadlás dolga végeztetik.

AZ Harminczadlás dolgából, mivel hogy eddig-is fok alkalmatlanságok estek, végeztük, hogy az ki fiaiát maga majorlágából viszen valamit, avagy küld ki Országunkból, nem *concambiálván* vagy *colludálván* másal arról ne adgyó harminczadot, csak hogy minden Vri, fő, és Nemes ember *fide mediante* adgyon *testimoniumot* rolla mennyi, és mics oda marha faját igaz Maiórlágabéli. Ha penig ebben valami *fraus comperiáltatnék ammitállya* az *is eo factò* az mit csalárdul el vit, és egyéb kereskedésre vit marháját-is; magát penig az ki ebben találtatik az *Director evocállya és in fide fragio con vincalt affek*; Ha penig it valaki marháját eladná, ugy végezvén aval az kinek adta, hogy az maga neve alat haytassa ki, ugy-is azon *pœnaia* legyen.

Articulus tricesimus primus.

Hogy az Feiér-vári Nemessek, az Vármegye első szék napján produkállyák Nemességekről való leveleket.

AZ Feiér-vári Nemessek Kínes Vrunk, mivel magok kívánták és az Nagyságod Kínessége is *accedált* *producállyák* Nemességekről való leveleket Feiér-vármegyei első Szék napján, és ot igazodgyek törvény szerint el dolgok, tovább semmi szin alat nem hallasztván.

AZ TAXAS V A R A S O K N A K

CONTRIBUTIOIA.

COLOSVAR adgyon flor.	2000.
FEIERVAR adgyon fl.	200.
BANFI-HVNYAD: fl.	200.
VDVARHELY adgyon flor.	200.
KIZDI VASÁRHELY adgyon fl.	200.
SZEPSISZENTGYÖRGY adg: fl.	100.
ILLYEFALVA adgyon flor.	100.
EGERES adgyon flor.	80.
NAGYALMAS adgyon fl.	40.
VARAD Adgyon flor.	1700.

NOS

NOs itaq; præmissa Supplicatione
Dominorum Regnicolarum Trium nationū
Regni Transylvaniae & partium Hungariae,
ditioni nostræ annexarum, benignè exaudita & ad-
missa præscriptos universos & singulos Articulos, nobis
modo præmisso præsentatos, præsentibus literis nostris,
de verbo ad verbum, sine diminutione, & augmēto ali-
quali, inseri & inscribi facientes, eisdemq; ac omnia &
singula, in eisdem contenta, ratos gratos, & accepta ha-
bentes, approbavimus, ratificavimus et cōfirmavimus;
offerentes nos benignè, quod præmissa omnia, in omni-
bus punctis, Clausulis & Articulis, tam Nos ipsi observa-
bimus, quam per alios quos libet, observari faciemus. I-
mo acceptamus, approbamus, et ratificamus harum no-
strarū vigore & testimonio literarum mediante. Datum
in Civitate nostra *ALBA-JULIA* die decima Mensis
Maij. Anno Domini Millesimo Sexcētesimo Trigesimo
undo.

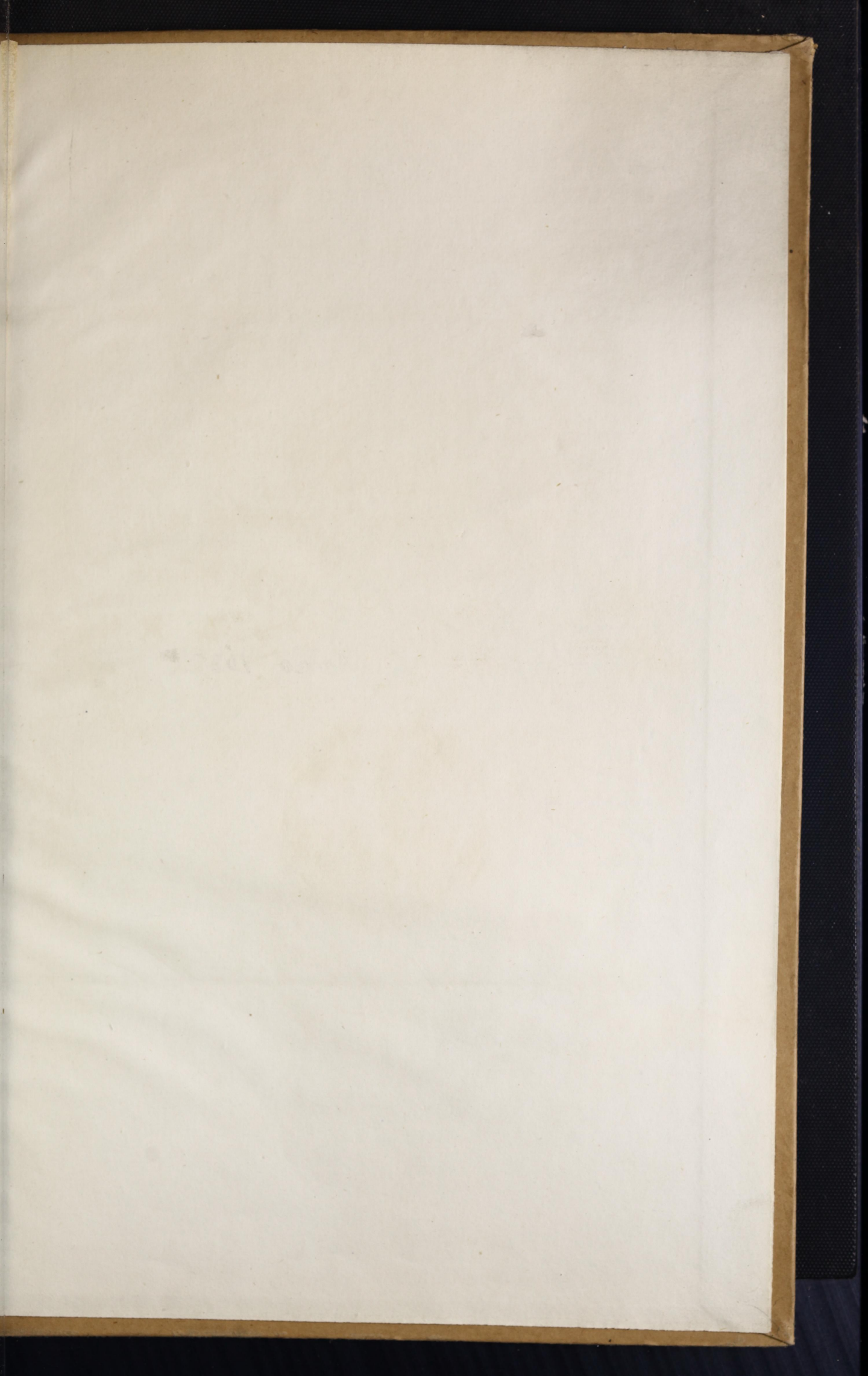
Handwritten signature or mark, possibly reading 'C. Fa' or similar, with a long horizontal line extending to the right.

_____

MA
DE
THE
LIBRARY
OF
THE
MUSEUM
OF
ART
AND
ARCHAEOLOGY
OF
THE
UNIVERSITY
OF
CAMBRIDGE

